

MARIAN SANCHIZ

MEMBRE DE LA COMISSIÓ POLÍTICA NACIONAL DE PROGRESSISTES-SDP

Tribuna

Crònica d'un naufragi anunciat

S'ha d'aturar el declivi educatiu

Com deia Aristòtil, “l'educació de la ment sense l'educació del cor no és educació en absolut”. Aquesta reflexió emmarca la importància d'una educació integral i té especial rellevància davant els recents resultats de l'informe PISA 2022.

Em considero força escèptica davant els resultats d'unes proves com PISA, perquè per treure bons resultats en qualsevol prova externa, cal que el procés d'ensenyament-aprenentatge estigui enfocat a superar-les, i el currículum i les metodologies d'ensenyament poden estar distorsionats per la pressió d'obtenir bons resultats en aquests exàmens, deixant de banda altres aspectes essencials de l'educació. Així i tot, no podem ignorar que el nivell acadèmic dels nostres estudiants és baix, independentment de com es mesuri. I ja fa molts anys que els docents ho declaren.

El sistema d'avaluació prescrit per l'Administració educativa sembla dissenyat per no reflectir aquesta realitat. Es camuflen les deficiències amb sistemes de càlcul afavoridors que acaben resultant en alumnes mediocres, en comptes de promoure l'excel-

lència educativa. Aquesta manera d'avaluar impedeix un diagnòstic realista i, en conseqüència, una actuació efectiva per millorar el sistema.

El Pla Estratègic per a la Renovació i Millora del Sistema Educatiu Andorrà (Permsea) i el model educatiu per competències han estat els pilars sobre els quals s'ha sostingut el nostre sistema aquests darrers anys. Tot i que la teoria pot semblar atractiva –crear caps ben moblats més que caps ben plens–, la pràctica ha revelat una mancança alarmant en els coneixements i la formació integral dels alumnes. El cas més greu ha estat el de la comprensió lectora, un dels pilars fonamentals de l'educació, que ha estat greument afectada.

Els programes de llengua no inclouen cap competència literària, un error que paga tota una generació d'estudiants. Incorporar la competència literària als programes educatius hagués estat essencial, perquè llegir i analitzar textos literaris desenvolupa habilitats crítiques, empatia i comprensió cultural. Algú hauria de saber que la lectura d'instruccions de muntatge no és compa-

nable a la lectura d'una novel·la o un poema. Aquesta segona enriqueix el pensament i la capacitat d'anàlisi; òbviament, la primera, no. I no ho diu una servidora, ho diu un informe de l'OCDE: la competència lectora és essencial per al desenvolupament d'habilitats crítiques i analítiques.

Aquest greu error de l'administració educativa ha limitat, i m'atreveria a dir que ha castrat, les capacitats intel·lectuals dels estudiants i ha empobrit la seva formació cultural i emocional. La professora Martha Nussbaum argumenta que una educació basada en les humanitats és crucial per al desenvolupament de ciutadans compromesos i reflexius. L'eliminació de la competència literària als programes educatius ha estat una greu negligència i una falta de visió a llarg termini.

L'altre error de l'administració educativa ha estat imposar una centralització obsessiva de l'ensenyament i ha ignorat la realitat diversa de les aules, que ha impedit que els docents puguin adaptar-se a les necessitats específiques dels seus estudiants. El professorat no ha estat escoltat i fins i tot se l'ha assenyalat i me-

nystingut quan ha aixecat la veu per constatar que el sistema no funcionava.

Però malgrat aquestes dificultats, els docents han fet mans i mànigues per minimitzar l'impacte de les decisions de l'Administració i sense el seu esforç i dedicació, la situació seria encara més dramàtica.

Per acabar-ho d'adobar, l'ús indiscriminat de tauletes a les escoles ha tingut un impacte profundament negatiu. La presència continuada dels aparells tecnològics s'han convertit en eines de distracció en mans de ments encara en procés de maduració. L'ús inadequat de la tecnologia ha portat a una manca de concentració i en conseqüència, a una disminució de la capacitat de raonament. Un estudi de l'American Academy of Pediatrics alerta que l'ús excessiu de dispositius electrònics pot afectar negativament la capacitat de concentració i el rendiment acadèmic. Inclús assenyalava que l'addicció a les tecnologies comença a l'escola.

En aquest context, és crucial recordar que l'educació no és només una qüestió de transmissió de coneixements, sinó de formació integral de l'individu. L'educació no és omplir el càntir, el cervell no és un espai per omplir, sinó un foc que s'ha de mantenir encès.

Sense el desenvolupament de l'esperit crític, de la capacitat de reflexió i de la comprensió de la complexitat del món, els joves esdevenen merament executors de tasques, incapaços de qüestionar, interpretar i crear. Com va assenyalar John Dewey, una educació autèntica prepara els estudiants per a la vida en tota la seva complexitat, no només per a tasques immediates i aïllades.

La situació actual és crítica. Els resultats de les proves PISA 2022 són un reflex clar del declivi educatiu que estem vivint. Hem de recuperar urgentment les competències bàsiques, incloent-hi una forta formació lingüístico-literària i matemàtica, i plantejar-nos molt seriosament l'ús de la tecnologia a les aules. L'administració ha d'escoltar més el docent, que és el testimoni directe de la situació a les aules i qui posarà sempre les necessitats dels alumnes per davant de qualsevol altra.

El futur dels nostres joves està en joc des de fa massa temps. No podem permetre que decisions equivocades continuïn afectant el seu futur. És hora que l'administració educativa actui amb fermesa i responsabilitat per reconduir tot aquest despropòsit i garantir una educació de qualitat que prepari bé els nostres joves per a la construcció d'una societat més justa i conscient.